

Prawne aspekty prowadzenia biznesu z partnerami niemieckimi

- Praktyczne porady i wskazówki -

Opracowane przez:

Rechtsanwältin

Margo M. Kroll

Agenda

- **Możliwości zakładania przedsiębiorstw w Niemczech**
- **Wybrane aspekty zawierania transakcji z partnerami niemieckimi**
- **Dochodzenie roszczeń oraz egzekucja wierzytelności**

***Margo M. Kroll, LL.M.**
Rechtsanwältin*

*Mozartstraße 3
80336 München*

www.rechtsanwalt-kroll.eu

Polskie przedsiębiorstwa w Niemczech

Ok. 800 mln euro polskich inwestycji w Niemczech

Firma inwestująca	Forma inwestycji	Wartość inwestycji (rok)
PKN Orlen S.A.	Zakup ok. 500 stacji BP w Niemczech północnych	150 mln euro (2003)
CIECH S.A.	Udział w Sodawerk Holding w Staßfurt	75 mln euro (2007)
Sanplast S.A.	Przejęcie firmy Hoesch Design	20 mln euro
ComArch S.A.	Centrum w Dreźnie	9 mln euro
Comarch Software AG	Zakup 50,15% akcji firmy SoftM, Monachium	11,21 mln euro (2008)
SMYK	3 sklepy w Berlinie	ok. 1,5 mln euro
KOPEX	68% udziałów w Hansen Sicherheitstechnik	26,35 mln euro (2007)
Odratrans S.A.	Przejęcie Deutschen Binnenreederei AG	(2007)
Zakłady Azotowe Tarnów	Przejęcie Unylon Polymers GmbH, Guben	4 mln euro (2010)

Źródło: Ambasada Polska, Berlin, lipiec 2010

Margo M. Kroll, LL.M.
Rechtsanwältin

Mozartstraße 3
80336 München

www.rechtsanwalt-kroll.eu

Polskie przedsiębiorstwa w Niemczech

Ok. 55.000 polskich przedsiębiorstw w Niemczech – zwykle małych i średnich (2009)

Przykład przedsiębiorstw polskich w Berlinie:

Branża	Małe przedsiębiorstwa	Niemiecki KRS
Przedsiębiorstwa budowlane	2.167	4
Inne usługi gospodarcze	1.014	1
Handel, konserwacja, naprawa pojazdów	828	44
Inne usługi	759	5
Usługi zawodów wolnych, naukowe, techniczne	316	5
Usługi zdrowotne i socjalne	305	0
Przedsiębiorstwa hotelarskie	133	4
Transport i magazynowanie	118	0
Informacja i komunikacja	70	4
Finanse oraz ubezpieczenia	55	0

Źródło: IHK Berlin, Creditreform Berlin Wolfram KG, 2010

Margo M. Kroll, LL.M.
Rechtsanwältin

Mozartstraße 3
80336 München

www.rechtsanwalt-kroll.eu

Formy wejścia na rynek niemiecki

- Eksport pośredni
poprzez agentów/przedsiębiorstwa eksportowo-importowe
- Licencja, franchising
- Kooperacja
- Joint venture (2 przedsiębiorstwa zakładają nowe wspólne)
- Export bezpośredni
- Bezpośrednia działalność na rynku niemieckim

*Margo M. Kroll, LL.M.
Rechtsanwältin*

*Mozartstraße 3
80336 München*

www.rechtsanwalt-kroll.eu

Formy działalności polskich przedsiębiorstw w Niemczech

- Przedsiębiorstwo córka „*Tochterunternehmen*“
- Oddział niezależny „*Zweigniederlassung*“
- Oddział zależny, filia „*Betriebsstätte*“
- Reprezentacja „*Repräsentanz*“

Margo M. Kroll, LL.M.
Rechtsanwältin

Mozartstraße 3
80336 München

www.rechtsanwalt-kroll.eu

Tochterunternehmen

- Prawnie niezależne przedsiębiorstwo od przedsiębiorstwa matki
- Podmiot prawnie samodzielny
- Zakładanie oparte na prawie niemieckim
- Wybór formy prawnej: kupiec jednostkowy, spółka osobowa, spółka kapitałowa

Margo M. Kroll, LL.M.
Rechtsanwältin

*Mozartstraße 3
80336 München*

www.rechtsanwalt-kroll.eu

Zweigniederlassung

- Prawnie i organizacyjnie część przedsiębiorstwa
- Wewnętrznie podporządkowana prawu siedziby
- Zewnętrznie podmiot w istocie samodzielny podporządkowany prawu niemieckiemu
- Samodzielność: kierownictwo, księgowość, bilansowanie, majątek
- W relacji z klientem - prawo niemieckie
- Wpis do Handelsregister (rejestr handlowy)
- Meldunek do Gewerbeamt (urząd nadzoru nad przedsiębiorstwami)

Margo M. Kroll, LL.M.
Rechtsanwältin

Mozartstraße 3
80336 München

www.rechtsanwalt-kroll.eu

Betriebsstätte

- Filia w pełni zależna od siedziby głównej
- Firma filii to firma siedziby głównej
- Rachunki wystawia firma siedziby głównej
- Brak wpisu do Handelsregister (rejestr handlowego spółek)
- Meldunek do Gewerbeamt (urząd nadzoru nad przedsiębiorstwami)
- Opodatkowanie zysków w Niemczech
- Obowiązek podatku VAT i od przedsiębiorstwa

*Margo M. Kroll, LL.M.
Rechtsanwältin*

*Mozartstraße 3
80336 München*

www.rechtsanwalt-kroll.eu

Repräsentanz

- Pojęcie potoczne
- Biuro traktowane jako filia
- Biuro prowadzone przez niezależnego agenta

Margo M. Kroll, LL.M.
Rechtsanwältin

*Mozartstraße 3
80336 München*

www.rechtsanwalt-kroll.eu

Handelsregister

- Rejestr spółek – sąd grodzki
- Przez notariusza uwierzytelniającego podpis
- Meldunek przez organ właściwy
- Pełnomocnictwo – polski notariusz, apostilla
- Przedłożenie uwierzytelnionego odpisu z KRS
- Wiele oddziałów – wybór rejestru głównego
- Opłata: sądowa i notarialna, ogłoszenie

Margo M. Kroll, LL.M.
Rechtsanwältin

Mozartstraße 3
80336 München

www.rechtsanwalt-kroll.eu

Gewerbebeanmeldung

- Urząd pełniący nadzór nad przedsiębiorstwami
- Właściwy urząd miasta bądź gminy
- Formularze, dowód/paszport, wpis do Handelsregister
- Opłata ok. 20,00 euro
- Pozwolenie dla niektórych dziedzin: makler, taxi, rzemiosło, restauracja
- Przekaz informacji (urząd skarbowy)

Margo M. Kroll, LL.M.
Rechtsanwältin

Mozartstraße 3
80336 München

www.rechtsanwalt-kroll.eu

Przejęcie przedsiębiorstwa

- Korzyści: istniejące ramy, przedsiębiorstwo znane na rynku (klienci, pozycja, pracownicy), brak ciężkiej fazy początkowej, ułatwiony dostęp do kredytów
- Minusy: wygórowana cena, nieprzewidywane problemy, charakter firmy ciężko podlegający zmianie
- Różne formy kupna: przejęcie większości udziałów, fuzja
- Kupno istniejącej firmy poprzez giełdy internetowe, np. www.change-online.de

Margo M. Kroll, LL.M.
Rechtsanwältin

Mozartstraße 3
80336 München

www.rechtsanwalt-kroll.eu

Transakcje z partnerem niemieckim

- Czynności przed zawarciem umowy:
 - Wyłącalność partnera
 - Zabezpieczenie wykonalności umowy
- Zawarcie transakcji
 - Ogólne warunki umowy
 - Właściwość sądu i przepisów
 - Forma umowy
 - Specyfikacja przedmiotu umowy
- Zmiana umowy

*Margo M. Kroll, LL.M.
Rechtsanwältin*

*Mozartstraße 3
80336 München*

www.rechtsanwalt-kroll.eu

Czynności przed przystąpieniem do transakcji

Sprawdzenie wypłacalności i wiarygodności partnera

- Wyciąg z ustawowego rejestru spółek (Handelsregister) lub działalności gospodarczej (Gewerberegister) – online: koszt ok. 11,00 – 20,00 euro
- Wyciąg z prywatnego rejestru dłużników: np. SCHUFA, CREDITREFORM – wymagalność członkostwo ale możliwość przez prawnika; koszt od 30,00 euro
- Wyciąg z rejestru postępowań upadłościowych: www.insolvenzbekanntmachungen.de (gratis)
- Wyciąg z sądowego rejestru dłużników (osoby prywatne); przez prawnika, koszt ok. 15,00 euro

Margo M. Kroll, LL.M.
Rechtsanwältin

Mozartstraße 3
80336 München

www.rechtsanwalt-kroll.eu

Zabezpieczenia finansowe

- Zaliczka – ustalenie w umowie, wysokość bez ograniczeń (down payment)
- Zabezpieczenie zaliczki poprzez porękę lub gwarancję bankową bądź ubezpieczyciela (prepayment bond)
- Płatności ratalne za poszczególne części wykonanych prac, wyjątek: prace na korzyść konsumenta tylko w wysokości 5% wynagrodzenia za całość
- Zastrzeżenie własności do momentu kompletnej zapłaty
- Zastaw lub złożenie na przechownie zabezpieczenia w gotówce

Margo M. Kroll, LL.M.
Rechtsanwältin

Mozartstraße 3
80336 München

www.rechtsanwalt-kroll.eu

Ogólne warunki umowy (AGB)

- Większość przedsiębiorstw niemieckich posługuje się własnymi AGB (Allgemeine Geschäftsbedingungen)
- Ujednolicone warunki transakcji z partnerem, zwykle wzmacniające pozycję partnera
- Włączenie do umowy np. poprzez zaznaczenie w zamówieniu: np. „Es gelten unsere allgemeine Zahlungs- und Lieferungsbedingungen (AGB).“
- Wymaganie przedłożenia AGB
- Stosowanie własnych AGB
- Przeciwstawne AGB: klauzule nieuznające przeciwstawne AGB – działają wyłącznie zgodne AGB, pozostałe AGB nie są ważne wobec czego stosuje się przepisy ustawowe

Margo M. Kroll, LL.M.
Rechtsanwältin

Mozartstraße 3
80336 München

www.rechtsanwalt-kroll.eu

Właściwość sądu oraz przepisów

- Możliwość ustalenia w umowie
- Korzyści sądu polskiego oraz wybór prawa polskiego
- Brak ustaleń właściwości przepisów: przepisy kraju siedziby firmy, która spełnia charakterystyczne dla umowy świadczenia.
W przypadku umowy kupna-sprzedaży siedziba sprzedawcy
- Brak ustaleń właściwości sądu: sąd siedziby dłużnika
- Przymusowe stosowanie *Konwencji narodów zjednoczonych o umowach międzynarodowej sprzedaży towarów (CISG)*, gdy stosowanie konwencji nie zostało jednoznacznie wykluczone

Margo M. Kroll, LL.M.
Rechtsanwältin

Mozartstraße 3
80336 München

www.rechtsanwalt-kroll.eu

Forma umowy i specyfikacja przedmiotu

- Forma pisemna – rachunek niewystraczającym dowodem
- Ułatwienia między przedsiębiorcami: handlowe pismo potwierdzające (kaufmännisches Bestätigungsschreiben) oferta umowy wysłana partnerowi w stałych kontaktach biznesowych, brak sprzeciwu oznacza potwierdzenie oferty; pierwsza oferta – wymóg potwierdzenia (właściwa oferta)
- Dokładna specyfikacja towaru, ilości, opakowania, płatności, dostawy, reklamacji

Margo M. Kroll, LL.M.
Rechtsanwältin

Mozartstraße 3
80336 München

www.rechtsanwalt-kroll.eu

Zmiana umowy

- Zmiana umowy za względu na niewłaściwą kalkulację wstępną
- Rozmowy ugodowe
- Bezskuteczne rozmowy ugodowe: możliwość zmiany jedynie wówczas, gdy podana została podstawa kalkulacji (rzadko)
- Zmiana składników oraz wprowadzenie nowych regulacji prawnych
- Cena wyższa niż wstępna kalkulacja: gdy kalkulacja jest wiążącym przedmiotem umowy – przekroczenie możliwe o ok. 20%

Margo M. Kroll, LL.M.
Rechtsanwältin

Mozartstraße 3
80336 München

www.rechtsanwalt-kroll.eu

Pozasądowe postępowanie upominawcze

- Przynajmniej jedno upomnienie do zapłaty wymagalnej kwoty zawierające: podstawę prawną, wysokość oraz konkretny termin płatności
- Zwłoka dłużnika: upomnienie bezskuteczne bądź termin zapłaty podany w rachunku – pobór odsetek
- Maksymalnie dwa/trzy bezskuteczne wezwania – skierowanie sprawy do adwokata
- Adwokat wywala dodatkową presję na dłużniku, ok. 70% skuteczności
- Adwokat na terenie Niemiec – zniwelowanie bezkarności
- Koszta adwokata to szkoda wywołana zwłoką, którą pokrywa dłużnik

Margo M. Kroll, LL.M.
Rechtsanwältin

Mozartstraße 3
80336 München

www.rechtsanwalt-kroll.eu

Postępowanie upominawcze

- Polubowne zakończenie sprawy, często obustronny kompromis - kontynuacja współpracy
- Sądowe postępowanie upominawcze w Niemczech
- Europejski nakaz zapłaty
- Pozew o zapłatę

Margo M. Kroll, LL.M.
Rechtsanwältin

Mozartstraße 3
80336 München

www.rechtsanwalt-kroll.eu

Sądowe postępowanie upominawcze

- Dwustopniowe postępowanie upominawcze
- Bieg przedawnienia zostaje przerwany
- Tania i szybka możliwość uzyskania tytułu egzekucyjnego
- Kosztami ostatecznie zostaje obciążony dłużnik, przy czym wierzyciel wnosi przedpłatę
- Postępowanie bez dodatkowego przedstawiania dowodów, bez brania udziału w terminach sądowych
- Uzyskanie tytułu egzekucyjnego możliwe w terminie do dwóch miesięcy: okres sprzeciwu przeciwko nakazowi zapłaty i wykonalnemu nakazowi zapłaty to w obu przypadkach 2 tygodnie

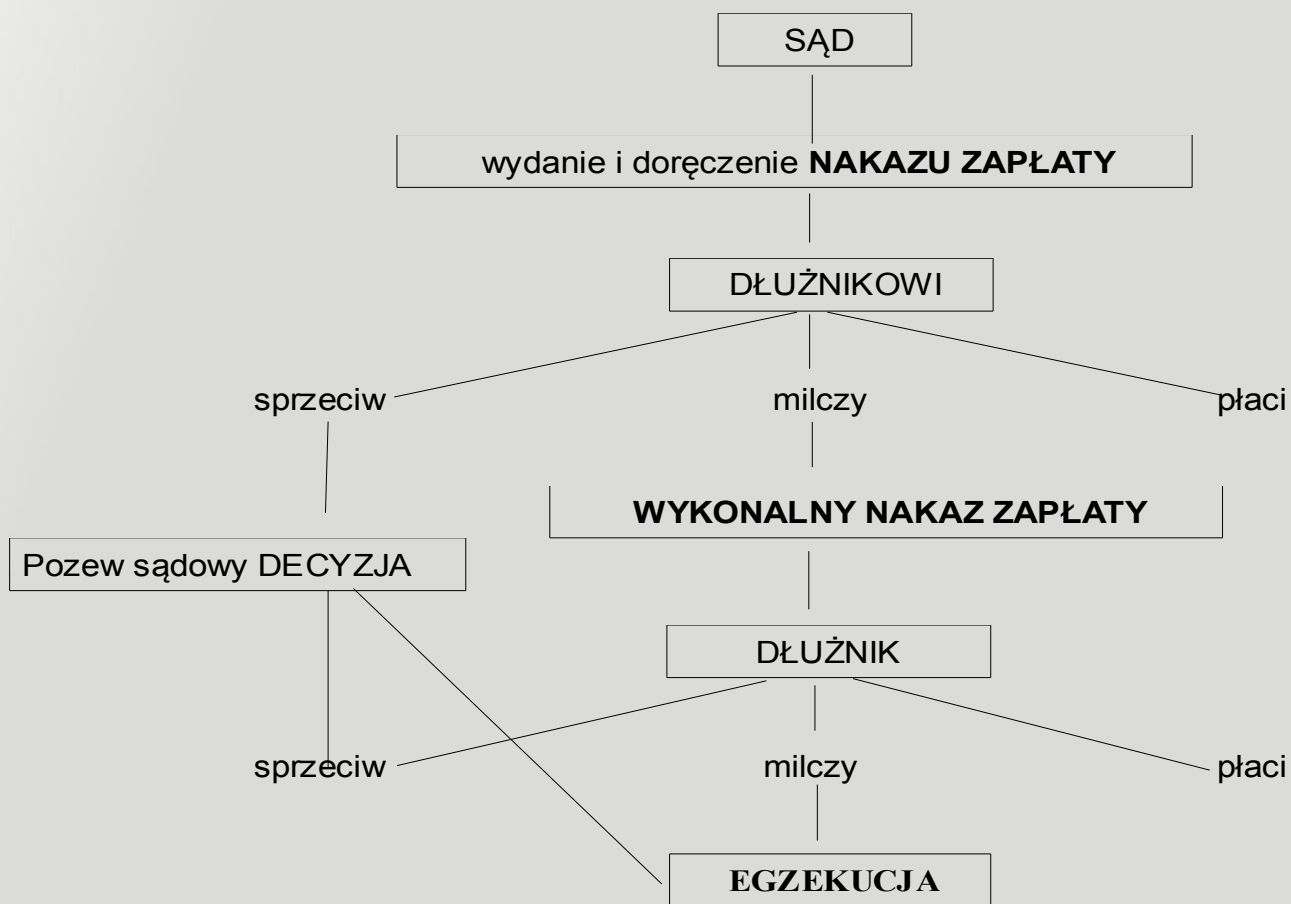
Margo M. Kroll, LL.M.
Rechtsanwältin

Mozartstraße 3
80336 München

www.rechtsanwalt-kroll.eu

Sądowe postępowanie upominawcze

Wniosek elektroniczny do sądu



Margo M. Kroll, LL.M.
Rechtsanwältin

Mozartstraße 3
80336 München

www.rechtsanwalt-kroll.eu

Europejski Nakaz Zapłaty

- Roszczenia transgraniczne
- Wniosek składany w kraju dłużnika (Sąd w Berlinie-Wedding) w języku dłużnika
- Ujednolicone formularze
- Dodatkowe formalności: opis stanu faktycznego oraz przedstawienie dowodów
- 30 dni na wyrażenie sprzeciwu po wydaniu i doręczeniu nakazu
- Dłużnik nie wniesie sprzeciwu – tytuł egzekucyjny wykonalny we wszystkich krajach europejskich

Margo M. Kroll, LL.M.
Rechtsanwältin

Mozartstraße 3
80336 München

www.rechtsanwalt-kroll.eu

Pozew o zapłatę

- W razie sprzeciwu przeciwko nakazowi zapłaty
- W razie sprzeciwu przeciwko wykonalnemu nakazowi zapłaty
- W razie nieprzeprowadzenia postępowania upominawczego
- Wybór właściwości sądu oraz przepisów prawa przy zawieraniu umowy z partnerem
- Czas postępowania to od ok. 6 miesięcy

*Margo M. Kroll, LL.M.
Rechtsanwältin*

*Mozartstraße 3
80336 München*

www.rechtsanwalt-kroll.eu

Egzekucja

- Egzekucja z tytułów niemieckich na wniosek wierzyciela
- Egzekucja z tytułów polskich po spełnieniu odpowiednich formalności: wniosek o zatwierdzenie wykonalności oraz załączenie potwierdzenia sądu polskiego oraz tłumaczenie wyroku
- Dla roszczeń bezspornych (wyroki zaoczne, ugoda sądowa) – poświadczenie sądu wydającego decyzje o europejskim tytule wykonawczym; bezpośrednia egzekucja w Niemczech

*Margo M. Kroll, LL.M.
Rechtsanwältin*

*Mozartstraße 3
80336 München*

www.rechtsanwalt-kroll.eu

Koszta postępowania upominawczego

- Koszta prawnika: ustawowe od wartości przedmiotu lub honorarium;
- Koszta ustawowe prawnika:
 - wartość roszczenia 10.000 euro: 506,00 euro
 - wartość roszczenia 50.000 euro: 1.066,00 euro
- Koszta sądowe w postępowaniu upominawczym:
 - wartość roszczenia 10.000 euro: 98,00 euro
 - wartość roszczenia 50.000 euro: 228,00 euro

Margo M. Kroll, LL.M.
Rechtsanwältin

Mozartstraße 3
80336 München

www.rechtsanwalt-kroll.eu

Koszta egzekucji

- Koszta adwokata w postępowaniu egzekucyjnym z tytułu niemieckiego
roszczenie 10.000 euro: 145,80 euro
roszczenie 50.000 euro: 313,80 euro
- Koszta adwokata w postępowaniu o uznanie polskiego tytułu
roszczenie 10.000 euro: 651,80 euro
roszczenie 50.000 euro: 1.379,80 euro
- Koszta sądowe z tytułu niemieckiego: ok. 50,00 euro
- Koszta sądowe z tytułu polskiego: ok. 200,00 euro –
uznanie tytułu + ok. 50,00 euro

Margo M. Kroll, LL.M.
Rechtsanwältin

Mozartstraße 3
80336 München

www.rechtsanwalt-kroll.eu

Kancelaria KROLL

Praktyka kancelarii Kroll obejmuje doradztwo i reprezentację prawną przedsiębiorstw oraz osób prywatnych przede wszystkim w dziedzinie prawa cywilnego. W szczególności świadczymy usługi prawne w następujących dziedzinach:

prawo umów

prawo najmu oraz własności mieszkaniowej

prawo odszkodowawcze

prawo wypadków drogowych

prawo pracy

prawo lokat kapitałowych

Kancelaria Kroll jest przy tym wyspecjalizowana w obszarze prawa gospodarczego. Prowadzimy szeroką praktykę zarówno w prawie niemieckim jak i polskim. W szczególności zajmujemy się obsługą Państwa w zakresie:

prawa spółek

prawa handlowego

prawa umów

windykacja i egzekucja wierzytelności

Margo M. Kroll, LL.M.
Rechtsanwältin

Mozartstraße 3
80336 München

www.rechtsanwalt-kroll.eu